

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت ترویج و نظام بهره‌برداری
دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج

استاندارد آموزشی پودمانهای

دوره مدیریت گاوداری شیری

کد : ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱

تهییه و تنظیم :
گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

بسم الله الرحمن الرحيم

شناسنامه :

عنوان : استاندارد آموزشی مدیریت گاوداری شیری

کد : ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱

عنوان زیربخش : امور دام

تئیه و تدوین : گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کوتاه مدت کشاورزی

ناشر : معاونت ترویج و نظام بهره‌برداری - دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج

زمان و نوبت چاپ : سال ۱۳۸۵، چاپ اول

این استاندارد آموزشی در هسته برنامه‌ریزی آموزشی - درسی گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشاورزی (دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج) بررسی و تصویب شده است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول : مبانی آموزش پودمانها

۱	_ مقدمه
۶	۲ _ تعریف آموزش پودمانی
۶	۳ _ محتوای آموزشی
۶	۴ _ حیطه‌های یادگیری (شناختی و مهارتی)
۶	۵ _ ارزشیابی آموزشی
۷	۶ _ فضای آموزشی
۸	۷ _ شرایط قبولی و نحوه آزمون
۸	۸ _ اعطای تاییدیه و گواهینامه
۸	۹ _ جدول پودمانهای دوره آموزشی

بخش دوم : برنامه آموزشی پودمانها

۱۰	_ پودمان ۱ : خوراک و خوراک دادن گاو شیری
۱۳	۱۱ _ پودمان ۲ : بهداشت و بیماری‌های گاو شیری
۱۹	۱۲ _ پودمان ۳ : تولید مثل و اصلاح نژاد گاو شیری

ضمیمه

۲۶	فرم شماره ۱) نظرخواهی از مریبیان دوره‌های آموزشی
۲۸	۲۷) نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی
۳۰	۲۹) نظرخواهی از مجریان دوره‌های آموزشی

مقدمه

نیروی انسانی یکی از عوامل تعیین کننده در روند توسعه به شمار می‌رود. در همین راستا اجرای برنامه‌های آموزشی مختلف از جمله آموزش‌های تولیدکنندگان و بهره برداران موجب توانمندی نیروی انسانی بخش کشاوری شده و آنان را در مدار توسعه قرار می‌دهد. این آموزشها چنانچه متناسب با نیازهای جامعه روستایی طراحی شود، منجر به افزایش تولید و درآمد مخاطبان و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای نسل جوان و کاهش بیکاری می‌شود. از همین‌رو، تاکنون در بخش کشاورزی برای تولید کنندگان و بهره برداران در قالب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کوتاه مدت برنامه‌های آموزشی گسترشده‌ای اجرا گردیده که نتایج مطلوبی را نیز به همراه داشته است.

در سالهای اخیر آموزش پودمانی به عنوان رویکردی موثر در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای شناخته شده است. هر پودمان مجموعه، محتوا و فعالیت آموزشی است که مهارت و توانایی خاصی در فرد آموزش گیرنده ایجاد می‌کند. آموزش‌های پودمانی برای افراد شاغل در فعالیتهای فنی بسیار مفید واقع شده است زیرا، مجموعه مهارت‌های یک فعالیت شغلی را در گامهای متوالی و در هر زمان و هر مکان به نحو مطلوب خواهد آموخت. بنابراین در آموزش‌های پودمانی بخش کشاوری، مخاطبان نیاز به حضور مستمر و زمانهای نسبتاً طولانی در جلسات آموزش نخواهند داشت.

بر اساس استراتژی بخش کشاورزی و سیاستهای معاونت ترویج و نظام بهره برداری، دفتر برنامه ریزی و هماهنگی ترویج از سال ۱۳۸۵ اولویت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کوتاه مدت تولید کنندگان و بهره برداران را به آموزش‌های پودمانی اختصاص داده است. استاندارد حاضر با هدف تبیین آموزش پودمانی و دستورالعمل مناسب برای اجرای دوره‌های پودمانی در استانها تهیه و تدوین شده است.

إنشاء... اجرای این آموزشها به نحو مطلوب و بدون بروز هرگونه ابهام صورت گیرد.

**گروه آموزش‌های فنی حرفه‌ای
کوتاه مدت کشاورزی**

بخش اول

مبانی آموزش پودمانها

۱_ تعریف آموزش پودمانی

آموزش پودمانی، یکی از شیوه‌های آموزشی است که طی آن مهارت‌های شغلی در قالب مهارت‌های مستقل به فراغیران آموزش داده می‌شود. در واقع هر پودمان، مهارت یا مهارت‌های خاص و مستقلی را در فراغیر ایجاد و تقویت می‌کند.

۲_ محتوای آموزشی

شامل مجموعه اطلاعات مربوط به دانش و مهارت‌هایی است که در هر پودمان به کارآموزان یا فراغیران ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان این است که کارآموزان و فراغیران مجموعه اطلاعات و مهارت‌های مورد نظر را به طور صحیح و اصولی فراگیرند.

۳_ حیطه‌های یادگیری

(الف) حیطه شناختی

عبارت است از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت‌های ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

(ب) حیطه مهارتی

عبارت است از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

۴_ ارزشیابی آموزشی

(الف) ارزشیابی ورودی

این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ب) ارزشیابی پایانی

در پایان آموزش پودمان از کارآموزان به شرح زیر آزمون به عمل خواهد آمد :

_ آزمون نظری

این آزمون به صورت کتبی از افراد باسوان و نیز سؤال و جواب (شفاهی) از افراد کم‌سواد انجام خواهد شد.

_ آزمون عملی

این آزمون طی سرفصل‌های درسی به صورت عملی و آزمایشگاهی انجام خواهد گرفت.

۵_ فضای آموزشی

الف) مجری دوره‌های آموزش پودمانی می‌بایست فضاهایی را انتخاب نماید که با شرایط آموزشی، زمینه علمی دوره، وضعیت روانی – اجتماعی بزرگسالان همخوانی داشته باشند ...

ب) دوره‌های آموزش پودمانی به دلیل ماهیت مهارتی و فنی بودن موضوعات آموزش، عمدتاً می‌بایست در فضای آموزشی مجهز به امکانات آموزشی و کارگاهی برگزار گردد. لذا پیشنهاد می‌شود از مکانهایی که قادر چنین امکاناتی هستند، استفاده به عمل نیاید.

ج) در صورتی که برای برگزاری دوره آموزش پودمانی، مراکز آموزشی مناسب در دهستان یا شهرستان وجود نداشته باشد، می‌توان از سایر فضاهای مانند مراکز خدمات ترویجی، ساختمان‌های متعلق به سازمان جهاد کشاورزی استان، مدارس، اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی تولید و سایر تشكیلاتی کشاورزی، فضاهای عمومی و ... که از نظر وضعیت فیزیکی برای آموزش مناسب هستند، استفاده کرد.

۶_ شرایط قبولی و نحوه آزمون

با توجه به اهمیت جنبه‌های عملی و کارگاهی در آموزش پومنی، آزمون در دو مرحله از فراغیران به عمل می‌آید.

الف) آزمون نظری : این آزمون به صورت کتبی از افراد باسوان و نیز سؤال و جواب (شفاهی) از افراد کم سوانح خواهد شد که نمره قبولی ۱۲ از ۲۰ خواهد بود.

ب) آزمون عملی : این آزمون براساس سرفصل‌های آموزشی به صورت عملی و آزمایشگاهی انجام خواهد گرفت که نمره قبولی ۱۴ از ۲۰ خواهد بود.

۷_ اعطای تاییدیه و گواهینامه

در پایان دوره پومنی و پس از موفقیت در آزمون نظری و عملی پومن، تأییدیه پایان دوره برای فراغیران با میانگین بالاتر از ۱۲ صادر خواهد شد.

فراغیران پس از طی کردن موفقیت‌آمیز پومنهای هر دوره (داشتن تأییدیه یا قبول شدن در آزمون پومنها) به دریافت گواهینامه پایان دوره آموزشی مهارتی نایل خواهند شد.

۸_ جدول پومنهای دوره آموزشی

مشخصات پومنهای این دوره آموزشی به شرح جدول زیر است :

کد پومن	روز	زمان (ساعت)		عنوان پومن	شماره پومن
		عملی	نظری		
۸۵-۲۱۴۱۱۳۱	۴	۱۲	۸	خوراک و خوراک دادن گاو شیری	۱
۸۵-۲۱۴۱۲۳۱	۴	۱۲	۸	بهداشت و بیماری‌های گاو شیری	۲
۸۵-۲۱۴۱۳۳۱	۴	۱۲	۸	تولید مثل و اصلاح نژاد گاو شیری	۳

بخش دوم

برنامه آموزشی پودمانها

پودمان شماره یک : خوراک و خوراک دادن گاو شیری

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

جنسیت : مرد - زن	مشخصات کارآموزان
سطح سواد : برای شاغلین حداقل پایان دوره ابتدایی، برای غیرشاغلین حداقل پایان دوره راهنمایی	
سن : حداقل ۱۸ سال	مدت
۴ روز	کل ساعات
۲۰ ساعت (۸ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)	ظرفیت پذیرش
۲۰ نفر	کادر آموزشی
کارشناس دامپروری برای تدریس - یک نفر	

۲ _ تعریف پودمان : پودمان «خوراک و خوراک دادن گاو شیری» یک دوره کوتاه‌مدت آموزشی است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی دانش فنی و مهارتی لازم را در زمینه تغذیه گاو شیری فرا می‌گیرند.

۳ _ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان خوراک و خوراک دادن گاو شیری به تفکیک عبارتند از :

الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فرآگیران است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به بخشی از اهداف آموزشی دوره مدیریت گاوداری شیری نایل گردند و پس از طی کردن همه پودمان‌ها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی**هدف کلی :**

هدف کلی این پومن عبارت است از تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه پرورش گاو شیری در جنبه‌های شناختی و مهارتی.

هدفهای رفتاری :

در پایان آموزش این پومن از فراغیران انتظار می‌رود، بتوانند:

- قسمت‌های مختلف دستگاه گوارش گاو را نام ببرند.
- وظایف و کارکرد هر یک از اندام‌های گوارشی گاو را تشریح کنند.
- مواد غذایی متداول در تهیه جیره غذایی را تشخیص دهند و حد مصرف هر کدام را تحلیل و پیشنهاد کنند.
- ارتباط نوع جیره و میزان تأثیرات آن را در تولیدات گاو شیری توضیح دهند.
- روش استفاده از جداول تغذیه دام را توضیح داده و در عمل آن را به درستی به کار گیرند.
- روش‌های تغذیه تلیسه‌های غیر آبستن، آبستن، گوساله‌های زیر شش ماهه، گاو نر و گاو شیری را توضیح دهند. عملیات تغذیه‌ای را به درستی انجام دهند.
- یک نمونه جیره غذایی متعادل را تنظیم و پیشنهاد دهند.
- اختلالات تغذیه‌ای و متابولیک را نام برد و روش‌های مختلف پیشگیری از آنها را توضیح دهند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پومن بر پایه استانداردهای آموزشی کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز دوره مدیریت گاوداری شیری تهیه و تنظیم شده است. در

تدوین سرفصل‌های پومن اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.

رؤوس محتوای آموزشی - درسی این پومن به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان : ۱

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱ شیری			زمینه آموزشی: امور دام	
			عنوان پودمان: خوارک و خوارک دادن کد: ۸۵-۲۱۴۱۱۳۱ گاو شیری			موضوع آموزشی: گاو شیری	
نظری	عملی	جمع				عنوان توانایی	ردیف
۲۰	۱۲	۸					
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز	ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها				
لباس کار، دستکش، چکمه، چاقوی تشریح، نمونه دستگاه گوارش و قسمت‌های مختلف آن، مولاژ، فیلم آموزشی، عکس، اسلامید، چارت	۴	۲	مشاهده عینی قسمت‌های مختلف دستگاه گوارش گاو شیری	شناخت ظاهری و عملکردی اندام‌های گوارشی گاو شیری	شناخت دستگاه گوارش و وظایف آن	۱	
عکس و اسلاید از عوارض سوء تغذیه	۱	۲	-	- احتیاجات تغذیه‌ای گاو شیری - مواد مغذی جیره (جداول مواد مغذی، حد مصرف مواد غذایی و اثرات سوء تغذیه‌ای آنها)	شناخت و تشخیص مواد غذایی و ترکیبات آنها، احتیاجات غذایی گاو شیری	۲	
جداول تغذیه دام نمونه مواد غذایی مختلف و متداول در تهیه جیره	۷	۴	انجام محاسبات و فرمول‌نویسی جیره غذایی تنظیم جیره غذایی بر حسب محاسبات انجام شده و فرمول غذایی	- تغذیه تیله‌های غیرآبستن - تغذیه گوساله‌های زیر شش ماه - تغذیه تیله‌های آبستن - تغذیه گاو نر - تغذیه گاوهای شیری (پرتولید، کم تولید، متوسط) - تغذیه گاو خشک	تنظیم جیره غذایی	۳	

پودمان شماره دو: بهداشت و بیماری‌های گاو شیری

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

جنسیت : مرد - زن	مشخصات کارآموزان
سطح سواد : برای شاغلین حادفل پایان دوره ابتدایی و برای غیرشاغلین حادفل پایان دوره راهنمایی	
سن : حادفل ۱۸ سال	مدت
۴ روز	کل ساعات
۲۰ ساعت (۸ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)	ظرفیت پذیرش
۲۰ نفر	کادر آموزشی
دکتر دامپزشک برای تدریس - یک نفر کاردان دامپزشک برای کارهای عملی - یک نفر	

۲ _ تعریف پودمان : پودمان «بهداشت و بیماری‌های گاو شیری» یک دوره آموزشی کوتاه‌مدت است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی دانش فنی و مهارت‌های لازم را در خصوص اصول بهداشت و بیماری‌های گاو شیری فرا می‌گیرند.

۳ _ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان بهداشت و بیماری‌های گاو شیری به تفکیک عبارتند از :

(الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فرآگیران است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به بخشی از اهداف آموزشی دوره مدیریت گاوداری شیری نایل گردند و پس از طی کردن همه پودمان‌ها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی**هدف کلی :**

هدف کلی این پودمان عبارت است از تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه پرورش گاو شیری در حیطه شناختی و مهارتی

هدفهای رفتاری :

در پایان آموزش این پودمان از فراغیران انتظار می‌رود، بتوانند :

- روش‌های مختلف ضدغونی جایگاه را تشخیص داده و به درستی انجام دهند.
- بیماری‌های مهم و شایع واگیردار را نام ببرند و علائم هر یک را توضیح دهند.
- روش‌های پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیر و مشترک بین انسان و دام را توضیح دهند.
- عمل واکسیناسیون را به نمایش گذارند.
- روش صحیح نگهداری واکسن را توضیح دهند.
- انواع بیماری‌های انگلی داخلی و خارجی را معرفی کنند. روش‌های مبارزه با هر کدام را شرح دهند.
- مراقبت‌های ویژه از تلیسه و گاو ماده آبستن را شرح دهند (قبل، حین و پس از زایمان). این مراقبت‌ها را به درستی در عمل انجام دهند.
- شاخبری و شاخ سوزی در گاو را در عمل اجرا کنند.
- مراقبت‌های بهداشتی از گوساله‌ها پس از تولد را توضیح دهند و آنها را به اجرا گذارند.
- اصول صحیح نمونه‌برداری از گاو بیمار و یا تلف شده را شرح دهند.
- اختلالات متابولیکی و عوارض سوء تغذیه در گاو شیری را نام ببرند و روش‌های پیشگیری از کنترل و درمان آنها را شرح دهند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پوelman بر پایه استانداردهای آموزشی کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز دوره مدیریت گاوداری شیری تهیه و تنظیم شده است. در تدوین سرفصل‌های پوelman اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.

رئوس محتوای آموزشی - درسی این پوelman به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان : ۲

ساعت آموزش		عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱		زمینه آموزشی: امور دام شیری	
نظری	عملی	عنوان پودمان: بهداشت و بیماری‌های گاو کد: ۸۵-۲۱۴۱۲۳۱		موضوع آموزشی: گاو شیری	
نظری	عملی				
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز	ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
نظری	عملی				
لباس کال، چکمه، دستکش، شعله‌افکن، مواد شوینده و ضدغونی کننده، ماسک	۲	۱	کار عملی با شعله‌افکن و اصول استفاده از آن با رعایت نکات ایمنی، کار با مواد شوینده و ضدغونی کننده و میزان مصرف هر کدام	- جمع‌آوری کود و خارج نمودن آن از محل گاوداری - سوزاندن کف و دیوار و نحوه استفاده از شعله‌افکن - ضدغونی و گندزدایی	۱ بهداشت جایگاه گاو و گو.ساله
عکس، اسلاید، فیلم آموزشی، چارت انتقال بیماری‌ها - داروهای مختلف دامی مرتبط با بیماری‌های رایج در منطقه - قرص خوران و شربت خوران دامی	۲	۱	- مشاهده عینی عالم بیماری‌های مشترک بین انسان انسان و دام و راههای انتقال بیماری‌ها - آشنایی با داروهای مختلف و میزان مصرف آنها - آشنایی با داروهای ضدانگلی داخلی و خارجی و طرز مصرف صحیح آنها	- بیماری مشترک بین انسان و دام - مهم‌ترین بیماری‌های واگیر دار و غیر واگیر گاو شیری در منطقه - مهم‌ترین بیماری‌های رایج انگلی شامل: بیماری‌های انگلی داخلی و بیماری‌های انگلی خارجی	۲ شناخت پیش گیری، کنترل و درمان بیماری‌های رایج گاو شیری

۲ شماره پوダメن :

رئوس محتوای درسی پوダメن آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱ شیری		زمینه آموزشی: امور دام		
نظری	عملی	جمع	عنوان پوダメن: بهداشت و بیماری‌های گاو کد: ۸۵-۲۱۴۱۲۳۱ شیری		موضوع آموزشی: گاو شیری		
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
نظری	عملی						
سرنگ نیمه اتوماتیک و اتوماتیک، یک نمونه از برنامه انجام واکسیناسیون گله		- انجام عملی واکسیناسیون و تنظیم برنامه مربوطه برای گله در سنین مختلف و کار عملی با انواع سرنگ‌های اتوماتیک و نیمه اتوماتیک	- واکسیناسیون گاو شیری در مراحل مختلف				
- فیلم آموزشی مربوط به اختلالات تغذیه‌ای، فیلم، عکس، اسلاید، چارت، تروکارد	۲	۱	- آشنایی با علائم اختلالات تغذیه‌ای و روش‌های کنترل و درمان آن، استفاده از تروکارد	- اختلالات تغذیه‌ای شامل: نفخ، سوء هاضمه، کتوز، تب شیر			

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان :

۲

ساعت آموزش				عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱ شیری	زمینه آموزشی: امور دام
نظری	عملی	جمع		عنوان پودمان: بهداشت و بیماری‌های گاو کد: ۸۵-۲۱۴۱۲۳۱ شیری	موضوع آموزشی: گاو شیری
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز				ساعت آموزش	ردیف
نظری	عملی	ردیف	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	مراقبت‌های بهداشتی گاو شیری
۲۰	۱۲	۸	عملیات کارگاهی	مراقبت‌هایی بهداشتی گاو شیری (قبل، حین و بعد از زایمان) مراقبت‌هایی بهداشتی از گوساله تازه متولد شده شامل قطع بند ناف و ضدغوفونی آن خورانیدن آغور مراقبت‌هایی عمومی شامل شاخ بری و شاخ‌سوزی در گاو شیری ماده، گاو نر و گوساله	مراقبت‌هایی بهداشتی گاو شیری
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز	ساعت آموزش	ردیف	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	مراقبت‌هایی بهداشتی گاو شیری
واستبرد، مازیک، اورهد، فیلم آموزشی، تنورید، لوازم قطع بند ناف	۳	۲	تنظیم برنامه مناسب برای مراقبت‌های تغذیه‌ای انجام به موقع واکسیناسیون، تیمار گاو آبستن، تعیین بهترین زمان خشک کردن گاو آبستن، تعیین بهترین زمان انتقال به زایشگاه	مراقبت‌هایی بهداشتی گاو شیری (قبل، حین و بعد از زایمان) مراقبت‌هایی بهداشتی از گوساله تازه متولد شده شامل قطع بند ناف و ضدغوفونی آن خورانیدن آغور مراقبت‌هایی عمومی شامل شاخ بری و شاخ‌سوزی در گاو شیری ماده، گاو نر و گوساله	مراقبت‌هایی بهداشتی گاو شیری
نمونه شاخ سوز، مواد ضدغوفونی کننده رایج، اره شاخبری	۳	۲	- انجام عملی قطع بند ناف و نحوه استفاده از مواد ضدغوفونی کننده - آشنایی با انواع ابزار و ادوات شاخبری و شاخ‌سوزی و اصول و روش‌های انجام آن		

پودمان شماره سه : تولید مثل و اصلاح نژاد گاو شیری

۱- مشخصات کلی این پودمان مطابق جدول زیر است :

مشخصات کارآموزان	جنسیت : مرد - زن سطح سواد : برای شاغلین حداقل مدرک پایان دوره ابتدایی - برای غیر شاغلین حداقل مدرک پایان دوره راهنمایی سن : حداقل ۱۸ سال
مدت	۴ روز
کل ساعات	۲۰ ساعت (۸ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)
ظرفیت پذیرش	۲۰ نفر
کادر آموزشی	کارشناس دامپروری برای تدریس - یک نفر کارداران دامپروری برای کارگاه عملی - یک نفر

۲_ تعریف پودمان : پودمان «تولید مثل و اصلاح نژاد گاو شیری» یک دوره کوتاه‌مدت است که طی آن کارآموزان به صورت نظری و عملی دانش فنی و مهارتی لازم را در زمینه اصلاح نژاد گاو شیری فرا می‌گیرند.

۳_ هدفهای آموزشی پودمان

هدفهای اساسی پودمان تولید مثل و اصلاح نژاد گاو شیری به تفکیک عبارتند از :

الف) هدف اختصاصی

هدف اختصاصی این پودمان ارتقاء بخشیدن به دانش و مهارت‌های کاربردی فرآگیران است تا قادر شوند علاوه بر بهره‌گیری از آن در جریان فعالیت‌های شغلی، به بخشی از اهداف آموزشی دوره مدیریت گاوداری شیری نایل گردند و پس از طی کردن همه پودمان‌ها موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره شوند.

ب) هدفهای آموزشی**هدف کلی:**

هدف کلی این پوادمان عبارت است از تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه پرورش گاو شیری در حیطه شناختی و مهارتی.

هدفهای رفتاری:

در پایان آموزش این پوادمان از فراغیران انتظار می‌رود، بتوانند:

- قسمتهای مختلف دستگاه تناسلی گاو نر و گاو ماده را نام ببرند. وظایف هر یک را تحلیل و توصیف کنند.
- بهترین سن و وزن مناسب برای تلقیح مصنوعی و یا جفت‌گیری طبیعی را نسبت به نژاد موجود در منطقه با استدلال کافی پیشنهاد دهند.
- علائم فحلی در گاو ماده را تشخیص دهند.
- بهترین زمان جفت‌گیری و یا تلقیح مصنوعی را تحلیل و تبیین نمایند.
- بهترین زمان برای جفت‌گیری گاو پس از زایش را تشخیص و پیشنهاد دهند.
- خصوصیات ظاهری گاو نر و ماده را توصیف کنند و اهمیت هر یک را نیز تحلیل و بررسی کنند.
- با توجه به شناسنامه دام چگونگی انتخاب دام را توضیح دهند و تدابیر عملی انتخاب را نیز به نمایش بگذارند.
- با تکیه بر ویژگی‌های اسپرم چگونگی انتخاب اسپرم را برای تلقیح شرح دهند.
- توانایی خود را برای تهیه یک نونه اسکیچ به نمایش بگذارند.
- رکوردگیری را توضیح داده و انواع آن را نام ببرند.
- اهمیت شمارهزنی را توضیح دهند. روش‌های مختلف آن را شرح دهند.
- حداقل یک مورد شمارهزنی را در عمل اجرا کنند.

۴_ محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی این پوelman بر پایه استانداردهای آموزشی کوتاه مدت و دانش و مهارت‌های مورد نیاز دوره مدیریت گاوداری شیری تهیه و تنظیم شده است. در تدوین سرفصل‌های پوelman اطلاعات فنی و کاربردی مورد توجه می‌باشد.
رئوس محتوای آموزشی - درسی این پوelman به شرح جدول تفصیلی مندرج در صفحات بعد می‌باشد.

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان :

۳

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱ شیری		زمینه آموزشی: امور دام		
نظری	عملی	جمع	عنوان پودمان: تولید مثل و اصلاح نژاد کد: ۸۵-۲۱۴۱۳۳۱ گاو شیری		موضوع آموزشی: گاو شیری		
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
نظری	عملی						
لباس کار، چکمه، دستکش، چاقوی جراحی، مولار، فیلم، عکس، اسلاید، چارت	۱	۱	بررسی و مشاهده عینی اندام‌های مخالف دستگاه تناسلی گاو نر و ماده	تشریح ظاهری و عملکردی دستگاه تناسلی گاو نر و ماده	شناخت دستگاه تولید مثل	۱	
عکس، اسلاید، چارت، فیلم آموزشی	۲	۱	آشنایی با انواع ترکیبات هورمونی مورد استفاده در فحلی همزمانی گله	- جفت‌گیری در گاو (طبیعی و تلقیح مصنوعی) - فحلی و علائم آن و تشخیص درست آن - برنامه همزمان کردن فحلی در گله - بهترین و مناسب‌ترین سن و وزن برای تلقیح مصنوعی و یا جفت‌گیری طبیعی - فاصله بین دو زایش و بهترین مدت زمان برای جفت‌گیری گاو پس از زایش	مدیریت تولید مثل گله - جفت‌گیری	۲	

رئوس محتوای درسی پودمان آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

شماره پودمان : ۳

ساعات آموزش			عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱		زمینه آموزشی: امور دام شیری	
نظری	عملی	جمع	عنوان پودمان: تولید مثل و اصلاح نژاد کد: ۸۵-۲۱۴۱۳۳۱		موضوع آموزشی: گاو شیری	
۲۰	۱۲	۸	گاو شیری			
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز	ساعات آموزش	عملی	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
ویدئو بردهشکن، فیلم، اسلاید، فیلم آموزشی درباره زایمان گاو و مراقبت‌های پس از آن	۲	۱	- آموزش عملی روش خشک کردن گاو آبستنی و اهمیت آن	- آبستنی و علائم آن و تشخیص صحیح آبستنی - خشک کردن گاو آبستن - زایمان گاو شیری و مراقبت‌های پس از آن	مدیریت تولید مثل گله، آبستنی و زایمان گاو شیری	۳
	۱	۱	کارد دامداری	- دسته‌بندی گاوهای شیروار بر حسب میزان تولید - دسته‌بندی گاوهای آبستن و روشن و اهمیت اجرای آن - دسته‌بندی گوساله‌ها و تله‌ها	مدیریت ترکیب و دسته‌بندی گله	۴

شماره پومنا : ۳

رئوس محتوای درسی پومنا آموزش‌های مهارتی کوتاه مدت کشاورزی

ساعت آموزش			عنوان دوره آموزشی: مدیریت گاوداری کد: ۸۵-۲۱۴۱۰۳۱ صنعتی		زمینه آموزشی: امور دام		
نظری	عملی	جمع	عنوان پومنا: تولید مثل و اصلاح نژاد کد: ۸۵-۲۱۴۱۳۳۱ گاو شیری		موضوع آموزشی: گاو شیری		
تجهیزات، ابزار و رسانه‌های مورد نیاز			ساعت آموزش	عملیات کارگاهی	دانش و مهارت‌ها	عنوان توانایی	ردیف
فرم‌های تهیه اسکیچ کتابچه مشخصات اسپرم وسایل شماره‌زنی روی گوش و بدن	۶	۴	کار در دامداری		- انتخاب گاو بر اساس خصوصیات ظاهری - انتخاب براساس مراجعه به شناسنامه دام - روش انتخاب اسپرم مناسب با تولید مثل و تیپ گاو - آشنایی با کتابچه‌های مشخصات تولید و توزیع اسپرم - آشنایی با اهداف ثبت مشخصات نمونه تهیه اسکیچ گاو - رکورددگیری و روش انجام آن - شماره‌زنی و روش‌های مختلف آن (شماره‌زنی گوش، داغ سرد، داغ گرم) - انواع سیستم‌های آمیزش جهت اصلاح و بهبود تولید شیر - دو رگ‌گیری، اهداف دورگ‌گیری و نقش آن در تولید	مدیریت اصلاح گله (انتخاب، حذف دام، رکورددگیری، دورگ‌گیری و ...)	۵

ضمایم

(۱) فرم شماره

نظر خواهی از مربيان دوره‌های پوダメنی

مربي گرامي، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات سازنده شما جهت بهبود و اصلاح دوره‌های پوダメنی تهيه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقيق ما را در جهت اصلاح کاستي‌ها ياري نمایند.

عضو جهاد کشاورزی بلی خير

مشخصات مربي:

آخرین مدرک تحصيلي

سابقه تدریس سال شهرستان محل کار

مشخصات پوダメن آموزشی:

عنوان کد پوダメن محل اجرا: استان

شهرستان بخش دهستان

تاریخ تکمیل فرم: روز ماه سال

۱- آيا مدت زمان پيش‌بيني شده برای سرفصل درسی پوダメن مناسب است؟
بله خير در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

۲- آيا شرایط ثبت‌نام کارآموزان در دوره پوダメن مناسب است؟
بله خير در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

۳- آيا موارد و عناوين غيرضروري در سرفصل‌ها ملاحظه می‌شود؟
بله خير در صورتی که پاسخ مثبت است، عناوين مذکور را ذكر نمایيد.

۴- به نظر شما در سرفصل درسی پومنان واژه و اصطلاح مبهم و غیرمرسوم مشاهده می‌شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید.

ملاحظات	واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی جدید	واژه یا مفهوم قبلی	شماره ردیف

۶- به طور کلی در سرفصل درسی پومنان ضرورت دارد تغییرات (موردي - اساسی) انجام شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است نظرتان را در جدول ذیل بنویسید.

وسایل و تجهیزات	عنوان توانایی و مطالعه تئوری			ردیف
	زمان (ساعت)	کارگاه آموزشی	ردیف	
عملی	نظری			

۷- شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مریبان برای تدریس در دوره پومنان مناسب است؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید.

.....

.....

۸- در صورتی که نظرات و پیشنهاداتی دارید که می‌تواند ما را در بهبود برنامه‌های آموزشی کمک و یاری نماید آن را مرقوم فرمایید.

.....

.....

فرم شماره (۲)

نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های پوダメانی

کارآموز محترم، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود و اصلاح پوダメان های آموزشی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات کارآموز :

میزان سواد : شغل : استان :

شهرستان محل سکونت :

روستای محل زندگی :

مشخصات پوダメان آموزشی :

عنوان پوダメان کد پوダメان محل اجراء : استان

شهرستان بخش دهستان

تاریخ تکمیل فرم : روز ماه سال

۱- تا چه حد مطالبی را که در طول دوره، آموزش داده شد قبل از می‌دانستید؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۲- موضوعات و مطالبی را که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه در ارتباط با مسائل شغلتان بود؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۳- به نظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی به کار گرفته شده در طول دوره کافی و مناسب بوده است؟

بلی خیر

۴- آیا ساعت مربوط به انجام آموزش‌های عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟

بلی خیر

۵- در طول دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟

بلی خیر

۶- بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم

۷- اگر جهاد کشاورزی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا مایل هستید در آن دوره شرکت کنید؟

بلی خیر

۸- در صورتی که پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید، آن را بنویسید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

فرم شماره (۳)

نظرخواهی از مجریان دوره‌های پوダメانی

مجری محترم، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود و اصلاح پوダメانهای آموزشی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات مجری :

مدرک تحصیلی : رشته تحصیلی: مسئولیت :
استان : شهرستان محل خدمت :

مشخصات پوダメان آموزشی :

عنوان پوダメان کد پوダメان محل اجراء : استان
شهرستان بخش دهستان
تاریخ تکمیل فرم : روز ماه سال

۱- به نظر شما میزان استقبال مخاطبان جهت ثبت‌نام در این دوره تا چه حد است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آن را مرقوم فرمائید.

۲- به نظر شما شرایط شرکت در دوره برای کارآموزان مناسب است؟

بلی خیر

در صورتی که پاسخ منفی است مواردی را که باید اضافه و یا حذف شود بنویسید.

۳- به نظر شما وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده قابل دسترسی بوده است.

بلی خیر

در صورتی که پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه قرار گیرد را ذکر نمایید.

۴- به نظر شما مشخصات کادر آموزشی (مریبان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

بلی خیر

در صورتی که پاسخ منفی است دلایل آن را بیان نمایید.

.....
.....
.....
.....
.....

۵- لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

.....
.....
.....
.....
.....